IX. évfolyam. Arad, 1894. Márczius 17. Szombat. 65-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Bizalom koldulás.

Arad, márczius 16.

Babérossy Leander a neve annak a páratlan humorral megalkotott typikus komediásnak, a ki ép oly formán külömbözik az istenkegyelméből való igazi szinmüvésztől, mint a hogyan *Apponyi* Albert gróf külömbözik a valódi, a komoly, a tettekre hivatott államférfiutól. Szinfalszaggató, hazug pathoszban dolgozó, szószátyár komédiás ez is az is, megegyezve egymással még csak abban is, hogy mindkettőnek állandó törekvését nem annyira a magasabb czélok elérése, mint inkább olcsó tapsok aratása képezi.

Képzelhetni tehát, mily sulyosan érintette a tapsok hősét, hogy elvtagadó bujkálásai közben fejéről a babér koszoru s vállairól az elvhüség, a jellemszilárdság tógája lehámlott, s tapsok helyett országos fütty fogadta a talpig fekete jezsuitát.

Azóta nincs nyugta a jámbor férfiunak; kitünően szervezett claque-jával, katholikus legény egyletekkel utczahosszat rendeztette magának az ovációkat, [illegible]ne hallja a közvéleménynek spontán [illegible] s rá nézve épen nem hizelgő [illegible]tkozását. Bizalmi feliratokat küldeNézetnek választókerületéből s egyes Arcz[illegible]bb heczkáplánok plébániájából. kisebb s[illegible]nösen fájt neki a budapesti főisegy fehé[illegible]rozott, [illegible]nuló ifjuság ezreinek lesujtó mará. Szo[illegible]cziója s azóta szakadatlanul folyt hogy[illegible]vorzás az egyetemi ifjuság körében, míg nem sikerült a barátainak kivinniök, hogy egy disznóbőrbe kötött album kapcsán nehány száz tanuló aláirta nevét egy nyilatkozatnak, mely bizalmat szavaz Apponyi személyében az elvtagadásnak, a politikai hypokrizisnek, a klerikális reakczió előharczosának.

Es itt megszünik a kedélyesség. Apponyi az ő ultramontán törekvéseit csak ugy remélheti dülöre vinnie, ha sikerül a közvéleményt megtévesztenie, korrumpalnia: ha sikerül elhitetnie a nemzet többségével, hogy a szabadelvü reformok, a nemzet egységének megvalósitására czélzó intézmények ellen irányuló nyilt és titkos akczió megfér a hazafisággal, sőt megfér a liberálizmussal; hogy a szavakkal, az ünnepélyes igéretekkel, fogadkozásokkal való játék, az országos közvélemény rászedése, az elvtagadó renegátokkal, a reverzálistákkal, a szabadságellenes ultramontánokkal, a reakczió nyilt hiveivel, sőt a nemzetiségi izgatókkal a magyar törvényhozás szuverenitása ellen való szövetkezés még mindig tisztességes, sőt annyira hazafias dolog, hogy e mellett az ember kormányképes, patriotikus államférfiu maradhat, ki magát a világ előtt a magyar állam reménybeli vezéreül mutathatja be, sőt vádaskodhatik a fennálló, a valóban érdemes, a munkás, az igazán tehetséges és szabadelvü kormány ellen.

Ennek a czélnak elérésére kell megrontani, gyökerestül megrothasztani a nemzet egészséges közvéleményét; kell a jezsuiták és feudális főurak pénzén megvásárolni a venális sajtót, mely napról-napra gyanusitsa, szidja a kormányt, lerántsa, vagy lehetetlenségek gyanánt tüntettesse föl a nemzet ideáljait képező szabadelvü reformokat, mely csábitó hazug káprázatok s a szenvedélyek felköltése által más irányba terelje a nemzeti aspirácziókat; ezért kell lerontani a tudatlan nép tiszteletét és bizalmát elöljárói s a fenálló intézmények iránt kell szitani a felekezeti türelmetlenséget. Egyszóval ezért kell *lealjasitani* a magyar nemzetet annyira, hogy szakitva a hagyományos virtussal, mely 1861-ben a notórius muszkavezetőket a főrendiházból kiebrudalta, most a pápai omnipotenczia, a felekezeti sötétség, a feudális reakczió előharczosainak — *tapsoljon.*

Szó nélkül szemléltük e gyalázatos munkát eddig, de most, midőn az ultramontanizmus és klerikális reakczió élére állitott hiu báb a romlatlan fiatalság körében vadászik tapsokra, midőn a minden szépért, jóért, dicsőért lelkesülő virágát, reményét a nemzetnek akarja fogékonyná tenni a rut opportunizmus, az elvtagadás, a felekezeti türelmetlenség, a szabadság és felvilágosodás elleni törekvések iránt, akkor oda kell kiáltanunk a politikai komédiásnak: »Kövess el mindent, hogy rányomjad a *jelenre* politikai erkölcstelenséged rut bélyegét, de kiméld a — *jövőt!*«

BELFÖLD.

Választási mozgalom.

Tornából irják: Hadik-Barkóczy Endre gróf a görgői választókerület orsz. képviselője mandátumáról legközelebb lemond, hogy helyét a főrendiházban foglalja el. Hadik Endre gróf még le sem mondott s már is keresik utódját. Első sorban a mostani

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Női szem.

Az emberi, különösen a női arczcnak legmagasztosabb a leggyöngédebb része az, melyben két ellenséges elem, tüz és viz békés egyetértésben honol: a szem. A szem a világ és a lélek tükre, minden érzelem meghittje és elárulója, a titkos vágyak kémlője és követe és a néma érzelmek tolmácsa és távirata!

A szem int, kér fenyeget, könyörög, eped, daczol, éltet, vidámit és semmisit, mindent egy pillantással! A szem a bünsuly és ártatlanságnak tanuja, egyszersmind peres fél és biró, ügyvéd és vádló!

A szemek világhordozói minden érzelemnek és egyszersmind főbb alkatrészei a női szépségnek! Söt absolut szépség tekintetében is legelöl állanak a természetben. Mert mi a természet minden szépsége ama képhez képest, ha egy nő szemében látjuk az érzés könnyeit csillogni; a béke Istene hinti onnan világölelő malasztjait!

Hát még a nők pillantásai! Hasonlitanak azok, — Hugó Viktor szerint — bizonyos, látszólag nyugodt, de mégis rettenetes kerék müvekhez. Naponként nyugodtan és baj nélkül haladunk el mellettük, mit sem gyanitva: eljő azonban a percz, a midőn megfeledkezünk, ábrándozunk, nevetgélünk, csevegünk. Egyszerre csak azon veszszük észre magunkat, hogy oda akadtunk. Végünk van! A kerék megfogott, egy pillantás lebilincselt!

A szemek fénye, nedvessége vagy szárazsága, hajlása, gömbölyü vagy hosszukás alakja, nagysága, szine, átlátszósága minden kifejezésnek valódi lelke, miben együtt egyszerre látszik az érzelem, gondolat és akarat.

De mégis nem annyira a szem szinében és alakjában, mint inkább tekintetében és mozdulataiban rejlik fő-főhatalma. A női szem tekintete olyan mint a lidércz, folyton izegmozog, e mellett folyton világit, csalogat de szalad is előled.

A görögök, mint a szép, érzéki természetnek édes gyermekei, a nagy, hatalmas csillagu szemeket szerették és ezek szolgáltak nevezetes disznevekül az „ökörszemü", „bagolyszemü" legelőkelőbb Istennőik számára. A 14-ik és 15-ik század festői ugy tették angyalaikat és szentjeiket égiesebb kinézésüekké, hogy szemeikben a fehéret tulnyomólag tüntették fel!

A szemnek a szine legelső, a mi felötlik. Hogy melyek a legszebb szinü szemek a felett még sokáig fognak vitatkozni Amor hivei! Szép, kék, mint az ég! — mondja az egyik. S bizonyára szépek is amaz édes kék talányok, ama gyöngéd varázszsal, melyet azurkékjök magában rejt. Kiváló bájjal, különösen varázszsal birnak az ibolya — és nefelejtszemek és nem egy költői lélek örökitette meg azokat!

Kevésbé vonzónak találja valaki a fekete szemet? — Nem elbájoló, nem elvarázsoló-e a fekete szem sötét finom ivezetével, a mely fölötte trónol, elbóditó-emésztő tüzével, mely a szemgolyókból a bársony fátyolon alól kivillámlik? Eppen a fekete szemek azok, a melyeknek pokoli tüze oly sajátosan hat bizonyos erős szivekre! Tüzesek, mint a parázs, feketék, mint az éjszaka — mondja a népnyelv. Bogárszemekről, kökényszemekről — zengedez a költő, s ezek azok, melyek emésztő tüzökkel, lángoló fényökkel, ki nem puhatolható sötétségükkel ellenállhatlan hatást gyakorolnak.

Hát a barna szempárra ki tudna neheztelni, midőn ez a félénk őzike tekintetével bennünket érint és az árnyékoló szempillák alól oly kaczéran, oly vidáman reánk tekint!

A szürke szemeknek, szenvedélyes fellángolásukban, szintén vannak imádói. Szerintem igaza van az olasz költőnek, ki ugymond: „Barna, zöld, fekete, kék szemek. — Ezek közül legbájolóbbak, — azok, melyek szivhez szólanak."

A szem szinéről szép tulajdonosnője jellemére is lehet következtetni: Szürke szem — ravasz szem; Szeszélyes csalárdok — a barna szempárok; A szemek kékje — nőnek hüsége;

képviselő testvér öcscsét Hadik Sándor grófot a volt uj-arad i képviselőt vették kombináczióba, kinek fiatalsága daczára már is igen szép parlamenti multja van. Emlitik még Vécsey Józsefet is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, márczius 16.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Josipovich, Schóber Ernő és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szilágyi Dezső, Csáky.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Arad kérvényét az italmérési illeték megállapitása tárgyában.

Kiadják a kérvényi bizottságnak.

Belitska Béni előadó bemutatja a könyvtári bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tüzik.

Serbán és a zsidók.

Mezei Mór reflektál Serbán Miklós tegnapelőtti beszédére, amelyben azt mondta, hogy a zsidók nem hederitenek az esküre, mióta nem papjaik jelenlétében a thorára, teszik le az esküt és maguk bevallják, hogy ezen eskü előttük semmi jelentőséggel nem bir. Kijelentheti ugy neológ, mint az orthodox zsidók felfogásaképen, hogy ez a feltevés a valóságnak meg nem felel és semmi alappal sem bir. (Általános helyeslés jobbfelől.)

A közmegbotránkozás.

Herman Ottó: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Egy magasztos és fenséges élet, mely alkotásaival mély nyomokat hagyott a nemzet történetében, utolsó tusáját vivja a halállal és akkor, amikor az egész nemzet ennek a fényes életnek minden szivdobbanását lesi, mikor az egész nemzet egész mélyében meg van illetődve, akkor, mikor ez a megilletődés egyszersmind a magyar nemzetnek egy igazi ünnepnapjával, márczius 15-ével találkozik, akkor t. ház, közmegbotránkozásban végződik az egész. (Igaz! Ugy van!)

T. ház! Én vagyok az, aki mertem itt a ház szine előtt a sajtó kinövéseire rámutatni; megtettem s elfogadtam a visszavágást. Én, t. ház, most arra a közmegbotránkozásra, mely az egész országot megszégyeniti, nem akarok pozitiv vádat felhozni, de konstatálnom kell a következőket. (Halljuk! Halljuk!) Az egész ország el van árasztva ilyen gyászkeretü czédulákkal (felmutat egy gyászkeretü papirlapot) amelynek szövege a következő: (Halljuk! Halljuk! Olvassa.):

> **KOSSUTH LAJOS**
> **életéről, betegségéről, utolsó óráiról és haláláról**
> részletes és kimeritő tudósitást közöl a
> PESTI NAPLÓ
> mai külön kiadása.

(Általános nagy mozgás. Felkiáltások: Gyalázat!) A nyomda nincs megnevezve.

T. képviselőház! Egyetlen egy szavam sincs azoknak az érzelmeknek a kifejezésére, amelyek most bennem dulnak, de azt hiszem, hogy kifejezem számos embernek, talán az egész ország érzelmét (Élénk felkiáltások: Igaz! Ugy van!) akkor midőn kijelentem, hogy az ilyen visszaélés közmegbotránkozást szül. (Általános élénk helyeslés.)

A kötelező polgári házasság.

Hévizy János nemcsak saját felfogását, hanem választóinak meggyőződését is tolmácsolja, midőn az egyházpolitika, nevezetesen a jelen reform ellen állást foglal. Egyébként is megválasztatásakor egyházpolitikáról szó sem volt s igy, még ha nem is értene választóival egyet, jogosan foglalhatna állást e politika ellen, mert meggyőződése, hogy ez a politika ártalmára van az országnak. A kormány a liberalizmus csatakiáltása mellett berohant a vallásos meggyőződés tüzhelyébe, fölszitja a felekezeti féltékenység szenvedélyeit, feldulja a felekezetek békéjét és mindezt miért? Csak azért, hogy veszendőbe indult hatalmát megmentse, mert eszmére volt szüksége a szabadelvüpártnak, amiből élhessen tovább. (Helyeslés balfelől.) Aki ellenzi a javaslatot, ha még olyan vastagnyaku kálvinista is az illető, menthetetlenül ultramontán és klerikális. A katholikusok persze eó ipsó klerikálisok és reákczionáriusok. (Tetszés balfelől.) A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Szentiványi Kálmán szintén amellett van, hogy erre a politikára nincsen mandátum, mert a legutóbbi választások alkalmával nem volt a kormány programmjában. Azután polemizál Eötvös Károlylyal, akinek minapi beszédét Eötvös ellenzéki álláspontjával nem tudja összekapcsolni. Eötvös azt mondja, hogy hagyjuk a protestánsokat, hadd védekezzenek azok. Az egyházak erőviszonyait biztositani kell és csak akkor, azután lehet hasonló javaslatokkal a ház elé lépni. (Helyeslés balfelől.) A kormány ezzel a javaslattal lekapta az égboltról a napot, oda tartotta szólóék szeme elé, hogy megvakuljanak és hogy ne lássák az ország egyéb bajait. A kormány szelet vetett, hogy vihart arasson. Mindezeknek és egyebeknek alapján kijelenti, hogy Apponyi határozati javaslatát szavazza meg. (Helyeslés balfelől.)

Öt percz szünet volt.

Herman Ottó a javaslatot készséggel és örömmel szavazza meg. Sokan vannak, akik a vita végét óhajtják. Ő ezt a nézetet nem osztja, mert meggyőződése, hogy mentől tovább tart a vita, annál tanulságosabb lesz ez a közvéleményre, annál nagyobb hasznát fogja annak látni az ország. A tisztalátás a nemzetre fölötte fontos, mert tájékoztatja, hogy milyen állást foglaljon el a jövő választásokkor. (Helyeslés.) Csodálatosnak tartja, hogy amikor Deák találkozik Kossuthtal és a mikor a király ennek a két véleménynek igazat ad, akkor akad párt, amely magát nemzetinek nevezi és még is ellene van a legkülönbözőbb természetek találkozásának. (Viharos taps és éljenzés jobbfelől és a szélső balon.)

*

Budapest, márczius 16. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósitónk a következőket sürgönyzi:

Herman beszéde végén kijelentette ismételten, hogy a javaslatot megszavazza, nem a kormánynak, de a nemzetnek. (Zajos helyeslés.)

Abrányi Kornél személyes kérdésben szól. (Nagy zaj.) Herman Ottónak megköszöni a Pesti Napló szóbahozását, mert lapja kiadóhivatalának botlását ő is elitéli. Az eset félreértés volt, mert a vidéki elárusitásra szánt példányokat időelőtt szétosztották s azokkal együtt a Kossuth halálát jelentő hirdetést is. (Felkiáltások: Az a gyalázat!)

Abrányi: En nem mentegetem, sőt elitélem én is a kiadóhivatalt. (Felkiáltások: Saját magát itéli el, mert saját maga a kiadó.)

Herman válaszában kijelenti, miszerint ugy hallotta, hogy a Napló már kinyomatta Kossuth haláláról a külön kiadást is, mit több vidéki városban szét is osztottak tegnap. Azt hiszem, abban egyetért velem minden magyar ember, hogy Kossuth Lajos halálára (Felkiáltások: Spekulálni!) *előreszerkeszteni* egy kiáltványt, nem *egyeztethető össze* a magyar ember *tisztességérzetével.* Ilyen jellemek, ilyen hazafiak halálára üzletet alapitani nem fér meg a magyar észjárással. (Helyeslés.)

KÜLFÖLD.

A bukaresti tüntetés.

Bukarestből jelentik: Márczius 11-én este, a liberális nemzeti oppozicziót által rendezett gyűlés után tüntetést akartak rendezni a királyi palota előtt. — Nacu és Fleva ellenzéki szónokok által, kik a király ellen leplezetlenül kifakadtak és fenyegetésre vetemedtek, felizgatott gyülekező tömeg, a melyhez a külvárosi csőcselék és számos botrányhajhászó csatlakozott, a királyi palota elé vonult, hogy tüntessen. De a királyi palotát katonai kordonnal körülzárolták. Szerencsére a katonaság példás magatartása folytán, a véres összeütközés kik[illegible] tetett. A tömeg csak egy helyütt támad[illegible] a katonaságot. Ugyanis a midőn a kat[illegible] rancsnok felszólitotta a tömeget, hog[illegible] jon vissza és oszoljon el, a tömegb[illegible] ellenszegültek, a katonaságot fenye[illegible] gyalázó szavakkal illették. Erre a k[illegible] sortüzet adott a levegőbe, minek [illegible] tömeg eszeveszetten szétszaladt. Mid[illegible] a zavargók később ismét összeseregl[illegible] szinház előtti téren, a katonaság ujból s[illegible] varta őket. Azt mondják, hogy az ellenzé[illegible] ujabb tüntetést tervez a királyi palota előtt. Ugyanezen forrás szerint a katonatiszti sztrájk most már teljesen befejezettnek tekinthető. Az összes sztrájkoló tisztek, kiknek lemondását még nem fogadták el, viszavonták lemondási kérvényeiket.

A mozgositás Szerbia ellen.

A szerb hivatalos lap a válaszról czikkezik, melyet Windischgraetz osztrák miniszterelnök Bianchini képviselő interpellácziójára adott és azt mondja: Állithatjuk, hogy a mérvadó szerb körök teljesen távol állanak a mozgósitási hirektől és hogy ezen köröket az emlitett hiresztelések épugy meglepték és kellemetlenül érintették, mint a politikai világban másutt is.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 746.8 milliméter, délután 2 órakor 746.3 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 7.0, délután 2 órakor C° + 11.3. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor N. 2. délután 2 órakor N. 3. **Felhözet:** reggel borult, délután felderült. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 13 milliméter.

Bomba a templomban.

— Ismét az anarkisták. —

Párisból jelentik márczius 15-röl: Ma a Madelaine templomban bomba-merénylet történt. Egy ember meghalt, számosan megsérültek.

A bombát a templom bejáratánál a főkapu mögé dobták be. A robbanás magát a merénylőt megölte.

De a fekete szem ragyogása — mint Isten utjai — Homályos, sötét pillantása!

Eszményileg vannak „beszélő szemek" a melyeknek egyetlen egy tekintete sokszor érzékenyebben talál, mint azt sok beszéd tehetné. Vannak „nevető szemek", a melyek vidámságot és kedvet tükröztetnek vissza; ki ne merülne el szivesen az életkedv e zavartalan forrásába?! Vannak „okos szemek", melyeknek szelid sugarai az alkonyi naptól látszanak kölcsönzötteknek.

Általában a szemek kifejezése az, a mely nekik szépséget, csodálatos varázst kölcsönöz. Legszebbek azok a szemek, a melyekből a szerelem reánk mosolyog; csillagok azok, a melyekből a szerelem legédesebb nyelvén lehet olvasni s a ki egyszer ily szempár békói között találta magát, bizonnyára igazat ád azon kijelentésnek, hogy a szemben tükröződnek vissza a szív érzelmei.

Legmegnyerőbb szem az, mely együtt érzés és fájdalomtól áthatva könnyárban uszik: legelragadóbb, mely nemes gondolatok és magasztos eszmék istenies visszfénye!

A szem istenlessége nem villámainak tüze, hanem könnyeinek vizpróbája által ismertetik meg. Ha a szép nő szeme ég, minden férfi rögtön tüzoltóvá lesz és neki rohan a lángnak; — de ha könyár boritja szemét, alig találkozik, ki mentő készülékkel sietne segitségére.

A templomban délután négy órakor egyházi szónoklatnak kellett volna lennie. A merénylő két óra 25 perczkor ment be a templomba, alkalmasint azért, hogy a bombát a templom belsejében helyezze el. Az ajtónál valószinüleg beleütközött valamibe és ez okozta a robbanást. A merénylő holttestе annyira össze van roncsolva, hogy felismerhetetlen. A padlatot agyvelő és belek boritják.

A rendőrfőnök azt hiszi, hogy a halott azonos azzal az emberrel, aki a rue-saint-jaquesi és a faubourg-saint-martini fogadókban a bombamerényleteket elkövette. A merénylő körülbelől huszonöt esztendős lehetett. A holttestnél egy füzetet találtak, amelyben Ravachol arczképe és különféle iratok vannak. A merénylőn kivül más halott nincs. A kár jelentéktelen.

Nagy embertömeg áll a Madelaine-templom körül, a teret azonban a rendőrség szabadon tartja. A főkapu és a több szárnyból álló belső ajtó közt, hol a robbanás történt és a merénylő holttestе fekszik, rendőrök állanak gyertyákkal, melyek fényénél a rendőrprefektus és az igazságügyminiszter felvették a tényállást. Csak néhány üvegtábla tört össze és a felső emelet fémlemeze leszakadt. A panik a templomban levők, többnyire asszonyok közt, nagy volt. Menekülni igyekeztek, de a kijáratokat már zárva találták. Két gyanus menekülőt letartóztattak. A tömeg rátámadt a két emberre és meg akarta lynchelni. A képviselőházból, hová az erős dörrenés elhallatszott, sok képviselő sietett a Madelaine-templomba.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerintje mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 17. —

Szeles. — Hűvös. — Helyenként csapadék.

A tábornok ur.

— Arczkép-vázlat. —

Nézem a tábornok urat.

Arczáról gondosan le van beretválva a legkisebb szőrszál is, csak az ajkai felett keménykedik egy fehér, tömött bajusz. Az arcza barna és határozott, mintha egy „tüzet" vezényszó fagyott volna rá. Szemei élénkek, mindenfelé néznek, anélkül, hogy mozgatná a fejét, tekintélyes fejét, melyen egyenesen az ég felé van fésülve az ősz haj. A kabátjára két éremrend van tüzve. Az egyiknek Simon, a vizhordó viseli a párját. Mindketten egy-egy emberélet megmentéseért kapták a medaliát. Tavaly történt. A Szamos mellett sétált a tábornok ur egészen véletlenül. Derekán volt a kard és fején a sapka. A vizben egy csapat diák lubiczkolt és egyszer az egyik, egy gesztenyés kofának a fia, belépett a gübbenőbe s alábukott. A többi visitozni kezdett. A tábornok ur csak odanézett s leugrott a gátról a gesztenyés kofa fia után. Kihuzta a hajánál fogva, talpra állitotta a parton, egy fürdő gyermek ingével letörülte arczáról a vizet s tovább sétált most már hazafelé. A szamos-vizes Simon is valami ilyest tett s egyszerre kapták meg a medáliát.

A pinczérek lábujhegyen járnak körülte és suttogva kérdezik meg, hogy mit akar?

— Cognacot.

— Magyart?

— Francziát.

Egyikük elhozza a palaczkot s teletölt egy pohárkát. Az üveget is ott akarják hagyni, szükség lesz még reá.

A tábornok felséges nyugalommal néz reá, egy vonalnyit megmozdul az ősz bajusz, amint odaszolt.

— Vigye el.

Mintha mondaná: „Majd ha a hadnagy ur kér tőled cognacot, akkor hagyd ott az üveget, de nekem idefáradhatsz tölteni. Megérdemlem."

A másik szobában, szembe az ajtóval, vig színész kompánia telepedik le s kiabál, csenget, egészen ugy viseli magát, mintha egy zajos szinpadi jelenést produkálna.

— Borjuvelőt!

— Karéjt!

— Libát!

Egy leány is van köztük, akinek nagy sikere volt ma. Megujrázták dalait s fölvonás után sokszor hivta ki a lelkesült publikum. Most a kollegák gratulálnak neki s az intrikus nagy jövőt jósol számára. Az anyja simogatja a haját s vacsorál. Jó ez a szinészkoszt s milyen szépen is keres a lány a szinpadon! Nem is hinné az ember. A tábornok egyszer-egyszer arra forditja a fejét s odaszólt az egyik pinczérnek:

— Iront!

Az irón nem hegyes. Elővészi tollkését, hegyet farag neki, a belső zsebéből előkeres egy névjegyet s irni kezd:

„Kisasszony! Még sokra viheti, gratulálok önnek."

Az ujján egy hatalmas gyürüt visel, annak a fejét párszor odaérintette a pohárhoz s odaadta a névjegyet a pinczérnek.

— Kinek?

Csak intett a fejével.

Aztán oda se nézett, bánta is, hogy ujjong vagy bosszankodik az a leány. Ugy tetszett neki, hogy gratuláljon, hát gratulált, a többivel nem törődik. Reá néz minden szem. Nehány legényke irigykedik reá, s nyugalmára, az arany gallérjára, a mozdulatlan ősz bajuszára. Neki szabad. A szomszéd asztalnál néhány hadnagy ül, azok azon gondolkoznak, hogy vajjon lesznek-e ők valaha ilyen nagy tisztek? En az abroszra rajzolgatok egy fehér bajuszos, barna arczu szép öreg katonát, méregetem a hasonlóságot s bizony-bizony nem tudom eltalálni. Más arcza van, nem olyan mint a miénk.

A kisasszony visszaküldte a saját névjegyét s van valami irva is a kártyára.

— Tábornok ur! Holnap délután három órakor szivesen látom feketekávéra.

Egyet csörrent a kardja amint megütötte a padlóba, arcza mitsem változott, csak a szeme körül ránczosodott egy kissé össze a bőre. A hadnagyok összesugtak: haragszik, haragszik — s közelebb ültek egymáshoz. Félszemmel odavigyáztak, vajjon mit csinál. Elforditotta a fejét az ajtótól s mosolygott. Most jött haza Boszniából, hatvanhatban nagy csatákban harczolt, veres inget hordott Garibaldinál, egy közvitézt megcsókolt, mert nemzeti zászló rongyaiba takaródzva halt meg, egy idegen generális foglyot szabadon bocsátott, mert dacz volt az arczán a tizenkét puska előtt is — s ma a hazajövetele napján a szinházba ment. Mulatott, párszor még mosolygott is az előadás alatt, ami nem történt meg egy régi idő óta, hát meg akarta mondani annak a kisasszonynak, hogy ügyes volt és elég csinosan ugrált — s lám az a kisasszony merészkedik. Hobortos! . . . . Gyerek!

Négyen is fölsegitenék a köpönyegét, de nem engedi. Egyedül veszi föl s fizet. Odatesz egy forintos bankjegyet a pohara mellé s olyan arcza van, hogy a pinczér nem is merészkedik visszaadni, csak mélyen meghajtja magát köszönet fejében. A tábornok ur is visszaint a fejével szó nélkül s odaszól az egyik hadnagyhoz:

— Hadnagy ur Kovács!

— Parancsoljon.

— Az a kisasszony ott feketekávézni hivott magához holnap délután három órára. Ön fog kimenteni. Ertette?

— Parancsára tábornok ur!

Fölemelte a kardját, hogy ne csörögjön a padon, feszesen meghajtotta magát még a felszolgáló személyzet előtt is s egyenletes, nehéz léptekkel ment ki a teremből.

Még sokáig hallgattuk lépteit a járdán.

HIREK.

Márczius 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Gertrud. — Protestáns naptár: Gertrud. — Görög-keleti naptár (márczius 5.): Konon. — A nap kél 5 óra 55 perczkor, nyugszik 5 óra 51 perczkor.

Szabadsagharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Hogy van Kossuth?

A tegnap reggel megjelent aradi lapok némileg megnyugtatták a kedélyeket. A tegnapi nap folyamán már nem volt olyan izgatott a közönség, mint csötörtökön, mert a bő táviratokból meggyőződött arról, hogy Kossuth állapota, ha aggasztó is, de a katasztrófa még elodázható.

Tegnap délben ismét kaptunk táviratokat Helfy turini ujáról és Kossuth állapotáról. Mivel Arad közönsége a megnyugtató hirek daczára is feszült figyelemmel várja a jelentéseket, intézkedtünk, hogy a két távirat külön kiadásban rögtön megjelenjék.

Az „Aradi Közlöny" eme rendkivüli kiadása, mely tegnap kora délután került ki a gépből, közkézen forgott az egész városban. A könyvárusitók kirakata előtt nagy tömegekben állott meg a közönség s mohón olvasta az „Aradi Közlöny" legfrissebb turini hireit, melyet vidéki előfizetőink számára ide nyomatunk még egyszer:

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) *Turinból* jelentik ma *délelőtt* 11-óráról, hogy a nagy beteg az elmult éjjelt *nyugodtabban töltötte* s igy biznak abban, hogy a *katasztrófa elódázható.*

A láz reggelre csökkent; a légzési nehézségek szünőben vannak.

Budapest, márczius 16. (Saj. tud. táv.) *Helfy* Ignácz tegnap este megérkezett Turinba. Ma reggel 10 órakor a következő táviratot küldötte *Justh* Gyulának, az orsz. függetlenségi párt elnökének:

»Tegnap este *Kossuthot* nagy foku lázban találtam. *Engem nem ismert meg.* Ma reggel *a láz elmult*, s nyugodtan beszélgetett velem 10—12 perczig, *állapota folyton változik, de nem reménytelen.*

*

Kossuth Lajos állapotáról az éjjel érkezett ujabb hirek lapunk távirati rovatában olvashatók.

— **Személyi hir.** Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök a tegnap reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott.

— **Közuti vashid a Maroson.** Az Arad és Uj-Arad között létesittetni tervezett közuti vashid épitési költségeinek biztositása czéljából az aradi kincstári jószágigazgatóság megkereste Arad- és Temes vármegyék, valamint Arad szab. kir. város törvényhatóságát, Uj-Arad és Zsigmondháza községeket, végül Zselénszky Róbert gr. országgyülési képviselőt és az aradi közuti lóvasut igazgatóságát, mint közvetlenül érdekelteket, hogy a hid épitésének költségeihez való hozzájárulás mérvére nézve, a hid tengelyének áthelyezése iránt tartandó helyszini szemlét követő tárgyaláson végérvényesen nyilatkozzanak. A kincstár a hid épitésének — megközelitőleg — 726,800 frtra tett költségéből legjobb esetben a hid remélhető jövedelme által fedezett 5%-os kamatjövedelemnek megfelelő 400,000 frt. tőke-összeget vállalja el; Arad szab. kir. várostól pedig, mivel e hid épitése által kereskedelmileg, közgazdaságilag leginkább ő van érdekelve 260,000 frt hozzájárulást, mig a felsorolt többi érdekeltektől együttvéve 126,000 frt. hozzájárulást kiván. A tervezett hid, feljáróinak elkészitése s a védtöltés áthelyezési költsége 108,417 frt. hozzávetőleges kiadást okoz.

— **Jegyzőválasztás Zsigmondházán.** Zsigmondháza község jegyzői állása a folyó évi április hó 4-én délelőtt megejtendő rendes választás utján fog betöltetni. A pályázati kérvények f. évi április harmadikáig nyujtandók be Ortutay Gyula, központi főszolgabiróhoz. Mint értesülünk, a jegyzői állásra valószinüleg Vaja Antal, a jelenlegi helyettes jegyzőt fogják egyhangulag megválasztani.

— **Árad a Maros.** Az erdélyi esőzések folytán a Maros vizállása rohamosan emelkedik.

— **A vallási rajongás áldozata.** Nagy feltünést keltett a folyó év elején Aradon az a hir,

hogy Kinczel Emilia a Hassinger utczai leányiskola igazgató-tanitónője január hó 3-án nyomtalanul eltünt. Azóta annyi idő telt el, a mennyi épen elég arra, hogy a közönség a napi események változandósága közben feledjen egy szomoru eseményt. Tegnap reggel váratlanul jelentést tettek a rendőrségnek, hogy az aradi határban Topolevácz mellett egy női holttestet vetett ki partjára a Maros. Greén Nándor ügyeletes rendőrhadnagy és Öttvös Dániel dr. városi kerületi orvos nyomban a helyszinére mentek s a holttestben Kinczel Emilia 30 éves, róm. kath tanitónőre ismertek. Az agnoskált holttestet haladéktalanul beszállitották az alsó temető halottas házába, a hol a család is ráismert a szerencsétlen véget ért leányára. Kétségtelen, hogy a szegény nőt a vallási rajongás kergette az öngyilkosságba. Holttesteje, — tekintve, hogy január 3-ika óta van a vizben, — elég jó állapotban van, bár már jelentékenyen oszlásnak indult. Nyakán amulettet, egy szüz Mária képes érmet és egy másik Mária képet találtak. A szerencsétlen nőt — mint halljuk — ma helyezik örök nyugalomra.

A család gyászjelentése igy hangzik:

Kinczel Bernát és neje szül. Brsezovsky Borbála a maguk, ugy gyermekeik Vilma, Gusztáv és Gizella, menyük Kinczel Gusztávné szül. Hauser Hermina, nagynénjük Kinczel Mária, nemkülönben számos rokon és jóbarátaik nevében is fájdalomtelt szivvel tudatják felejthetetlen gyermekük, testvér, sógornő, unokahug, rokon és barátnő Kinczel Emilia, aradvárosi községi leányiskolai igazgató tanitónőnek, életének 30-ik évében bekövetkezett váratlan elhunytát. A boldogult hült tetemei márczius 17-én délután 4 órakor fognak a felső temető halottas házából a róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő gyászmise áldozat április 3-án délelőtt 9 órakor a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutattatni. Arad, 1894. márczius 16-án. Béke poraira!

— **Hivatalnok-fürdő.** A belügyminiszter értesitette Arad hatóságát, hogy a stoószi fürdőben kedvezményre tarthatnak számot a beteg hivatalnokok. A kérvényeket április hó 20-ig kell a belügyminiszterhez juttatni azoknak, kik a kedvezményjegyben részesülni óhajtanak.

— **A debreczeni kereskedelmi akadémia** volt tanitványait fölkéri az igazgatóság: jelentsék be f. hó 31-ig jelenlegi alkalmaztatásuk minőségét és javadalmát, hogy a tanintézet uj palotájának fölavatása alkalmából kiadandó emlék-könyvben az érettségivel távozottak teljes névsora közölhető legyen.

— **Pályázat a hadapródiskolákba.** A honvédelmi miniszter a császári is királyi hadapródiskolákba való felvétel tárgyában pályázatot hirdet. Pályázati határidő f. évi julius 25. Felhivjuk reá az érdeklődők figyelmét.

— **Albert Péter megszökött.** Albert Péter ismert aradi czigányprimás megunta annyi vig nóta között a nyomoruságot s nyomtalanul eltünt Aradról, családját a legnagyobb nyomorban hagyva hátra. A czigányprimás felesége három gyermekével a városházán könyörgött, hogy hozzák vissza a férjét, mert éhen halnak a purdék. Pétert keresi a rendőrség.

— **Képleleplezési ünnepély.** Az aradi polgári jótékonyczélu asztaltársaság ma este 8 órakor a Hoffmann-féle vendéglőben képleleplezési ünnepélyt tart. Az asztaltársaság 53 tagja és az elnökség van a sikerült nagy csoportképen, mely Klapok Lajos müterméből került ki, mig a fénykép diszes faragásu, keményfa keretét Prakap Sándor készitette dijtalanul.

— **Élő fákat lopott.** A tótváradi erdőgondnokság kezelése alatt álló erdőkből a napokban 200 frt értékü élő fákat vágtak ki és loptak el. A tetteseket a csendőrség Bogár György, Gróza József, Gróza Juon, Burle Ananie, Kráj Arkádia, Deák Zacharie, Deheleán Szente és Czerán Sándor jó madarak személyében már tegnap elfogta. A lopott fa nagy részét a jó madaraknál meg is találták.

— **Betöréses lopás.** Fakerten az elmult éjjel ismeretlen tettesek féltörték Ring Péter házának utczai ablakait s a szobába hatolva, onnan két dunnát, tiz párnát és 80 frt készpénzt loptak el. A csendőrség erélyesen nyomoz.

— **Kancsokból kancsókba.** Tomits Tódor aradi lakos tegnap előtt este kezdte hajtogatni a boros kancsókat s hajtogatta tegnap délig. Ekkor alaposan megingatott állással hazafelé indult. A szabadságtér edényesei közt bandukolva egyszerre kiszaladt lábai alól a föld s testének egész súlyával az edényesek közé esett. A kancsók és edények darabokra törtek, a kofák rettenetes ribilliót csaptak. Tomits Tódorral még nem beszélhetett a kapitány, annyira be van az atyafi képelve.

— **Kossuth Lajos feleségének a sirja.** A kézdivásárhelyi küldöttség, a mely Kossuth Lajosnál járt, Turinból való távozása után Genuába utazott, hogy ott Kossuth feleségének, született Meszlényi Zsuzsannának és leányának, Vilmának a sirját megkoszoruzza. Mint nekünk irják, a megkoszoruzás tegnapelőtt ment végbe. Az angol temetőben emelkedő sir fölött Lukács Gyula és Molnár Józsiás tartottak megható beszédet, s a közös sirra pompás koszorut tettek. A sirt tömérdek koszoru boritotta és a koszoruhalmaz tetején ott ragyogott a Kossuth által évenként küldeni szokott fehér porczellánból készült koszoru. A küldöttség könnyes szemekkel hagyta el a sirt, a melynek egyik tábláján ez a sokat mondó fölirat diszleg: „Patria! memonto Cinerum extorrium dumliberatueris.“ (Oh haza, emlékezz meg e kiszáradt hamvakra, mig szabad leszesz.) A küldöttség Genuából Rómába utazott.

— **Magyar orvosok Rómában.** A nemzetközi orvosi kongresszust ez évben az olasz fővárosban tartják meg. A kongresszuson, a mely e hó 29-től április 5-ig fog tartani, orvosaink közül nagyon sokan vesznek részt. A résztvevők e hó 25-én indulnak el a fővárosból. A belügyminiszterium képviseletében dr. Chyzer Kornél és dr. Papp Samu képviselő utaznak Rómába.

— **Elsüllyedt magyar hajó.** Mintha csak a gőzhajók századát akarná gunyolni a tenger, annyi hajókatasztrófa történik napról-napra. Hatalmas gőzhajók, igazi remekei a modern technikának, páncélos kolosszusok pusztulnak el. Az egyiket rommá tépi a tenger haragja, a másikat vaspánczélja sem tudja megvédeni az apró tengeri állatkák rombolásától. Még jó, ha a hajók legénysége megmenekül. Nincs nap, a mikor a táviró hajókatasztrófák hirét ne hozná. A napokban egy szép háromárboczos magyar hajó sülyedt el Kréta szigete közelében, A legénység csónakon menekült meg, s öt napi hányatás után ma kikötött a szigeten. Az elsüllyedt hajó nagyértékü rakományának megmentéséről szó sem lehet.

— **Riadalom a várban.** Budán az uri-utcza 15. számu ház egyik elrejtett helyiségében a ház lakói szerdán este négy bomba alaku golyót találtak. Erről a furcsa leletről nyomban értesitették a budapesti I. ker. kapitányságot, mely intézkedett, hogy az megvizsgáltassék. Csakhamar meg is jelent a várban Galler Jakab százados a tüzér főszertárból, aki konstatálta, hogy amit találtak azok nem bombák, hanem közönséges ágyugolyók. A rendőrség pedig kézrekeritette azt a jeles firmát is, aki az ágyugolyókat odahelyezte. Veréb Jánosnak hivják, 16 éves s azt állitja, hogy ő a golyókat a várbástyáknál most folyó épitkezéseknél találta s onnan vitte az uri-utcza 15. sz. a. addig is, mig otthon elrejtette volna.

— **Ravasz fotografáló készülék.** A párisi rendőrség igen elmés szerkezetü kis apparátussal tesz most kisérleteket. Az ügyes szerkezet egészen ugy néz ki, mint egy tábori távcső, de egy teljes camera obscura rejtőzik benne, mely nagyon tökéletes, hat négyszög czentiméter nagyságu fényképeket szolgáltat. A felvételek meglehetős távolból eszközölhetők, ugy, hogy a szemügyre vett egyén nem is sejtheti, hogy az alatt, mig a vélt távcső feléje irányult, arczvonása megörökittetik. Az uj fényképező készülék, ha beválik, rendőri czélokra nagyon alkalmas lesz.

— **A német hadsereg uj egyenruhája.** Berlinből telegrafálják: A tisztek körében határozottan hire jár, hogy a hadügyminiszter a hadseregben uj egyenruhát akar meghonositani. Mintául az osztrák-magyar hadseregnél alkalmazott egyenruhák fognak szolgálni, első sorban a vadászzászlóaljakat látják el az uj egyenruhával.

— **A csángók esküje.** A Torontálmegyében letelepitett csángók a közeledő husvéti ünnepeken teszik le a honpolgári esküt. A más megyékben letelepitett csángók már mind magyar állampolgárok.

— **A branyiszkói pap emléke.** Nyitrán márczius 15-ének emlékével együtt ünnepelték Erdősi Imrének, a Branyiszkónál hiressé lett piaristának emlékét. Ugyanis tegnap leplezték le Nyitrán az Erdősi Imre szülőházát megjelölő emléktáblát. A márcziusi 15-iki ünnep keretében tartották meg a leleplezést. Az isteni tisztelet után Gutwill dr. mondott beszédet márczius 15-éről és Erdősiről. Este 150 teritékü bankett volt.

— **Tésztagyuró gépet** talált ki egy német ember, a ki kivándorolt Amerikába, hol filozóf nácziójbeli származása daczára, a yankeek között nagyon praktikus lett. A péklegények izmait nyugdijba helyező szerkezet felette egyszerü. Egy dupla teknő és sajátságosan elrendezett lendkerekek, melyeket kivülről alkalmazott forgatóval hoznak mozgásba. A tésztát a lendkerekek gyurják boszorkányos gyorsasággal. A pékek, akik látták dolgozni ezt a masinát, örömárban usznak, a jelen volt péklegények pedig lehorgasztott fejjel és orhosszbeli gyarapodással távoztak és gyászfátyolt kötöttek gyurásban megizmosodott karjaikra. A gépen gyurt tészta különben nem csak olcsóbb, hanem jobb is a kézzel gyurtnál. Talán egészségesebb is, mert semmi féle izzadság és piszok bele nem vegyül. A feltalálótól vállalkozó gyárosok hiába kérték a gyártás jogát drága pénzen, ő maga gyártja az ördöngös gépet, mely kenyeret csinál a népnek, de el is veszi kenyerét sok péklegénynek.

— **Az ártatlan vérnyomok.** A zimonyi rendőrségnek tegnap reggel jelentették, hogy a bánáti oldalon, a Dunán, nádas között egy csónak van kikötve, a melyben vérnyomokat látszanak. Három rendőr azonnal á[illegible] csakugyan ráakadt a csónakra s abban [illegible] nyomokra. Alig mentek pár lépésnyi[illegible] emberre bukkantak, kik egy bográcsb[illegible] falatoztak. A rendőröket megpillantva [illegible] ember felugrott s egyikük puskát fogo[illegible] dörökre, kiknek vezetője azonban me[illegible] és mielőtt még a támadó használhatta [illegible] puskáját, forgópisztolyával lelőtte. A [illegible] három, futásnak eredt s elmenekült. A bográcsban bárány paprikás volt s közelben megtalálták a báránybőrt is. A vérfoltok a csónakban, tehát a bárány leölésétől származtak, gyilkosságra nem vallanak. A közelben levő halászok a meglőtt emberben egy ismeretes banovcsei csempészre ismertek, a ki társaival, valószinüleg éjjel Belgrádba akart átmenni árukért.

— **A hibás váltó.** Valaki beperelte X. urat egy lejárt váltóért. Az alperes a kereset ellen azt a kifogást terjesztette be, hogy ő és felperes tegezik egymást, a váltó pedig igy van kiállitva: „Fizessen On . . . .“ s ennélfogva hibás. Jogászkörökben nagy érdeklődéssel várják a per eldültét.

— **Pályázatok.** A budapesti kir. kat. főgimnáziumnál tanári állásra ápr. 30-ig. — A halmi-i járásbiróságnál végrehajtói állásra 2 hét alatt. — Beregszászon állami végrehajtói áll. 2 hét alatt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **A regatta-egylet** évi közgyülését ma délután 5 órakor tartja meg az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósági helyiségében, melyre a t. tagok szives megjelenését kérem. Vásárhelyi Béla elnök.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Márczius 17. (Szombat) Mongodin urfelesége, bohózat.

Márczius 18. (Vasárnap) Délután: A szerencse fia, operette; este: Ingyenélők, népszinmű.

Bolondok háza.

Mindenki sajnálhatja, ki tegnap elmaradt szinházból, pedig ugyancsak sokan hiányoztak, mert nagyon sok üres hely volt a szinházban.

Nagy müélvezetet nyujtott a megjelent közönségnek Péczkai Lajos hegedü játéka.

Mikor fiatal gyermek arczczal fellépett Barna Izsó karnagyi helyére, hogy dirigálja saját szerzésü Virág-keringőjét, a meglepetés „ah"-ja röppent el az ajkakról. Biztos kézzel, nyugodtan vezényelte a melódikus valczert, melyet a szinházi zenekar dicséretes betanulással adott elő. Vieuxtemps IV. Nagy hangversenyét és Faust fántasiáját olyan virtuozitással játszotta le, hogy az utána felhangzó taps nem a fiatal müvészt biztató konvenczionális taps hanem a gyermekben is hivatott müvészt, annak jeles játékát elismerö méltánylás volt.

Mikor aztán a magyar dalok kerültek sorra, mikor igazán a szivünkhöz szólott a négy hur kesergö hangja, akkor valósággal tomboló tapsra ragadta a publikumot.

A Repülj fecském ábrándos, a ngskála minden fokán játszó dala, a Hej-Kati viharos, tomboló, duhajos kedvet keltö nótája a Kossuth nóta szivet lelket gyönyörködtetö, mélabus hangu melodiája annyira fellelkesitette a kis müvész játékától exaltált közönséget, hogy ráadást is kért. A dalt kérö tapsra a müvész Gounod La Bercense serenádját adta elö. A hatás e dalnál tetöpontra hágott.

Pécskai Lajos, kit Schreyer Harry ur kisért precziz zongora játékával, valóban olyan müélvezetet nyujtott a közönségnek, milyent rég élvezett.

A Bolondok háza mulattató, kaczagtató vigjátékon ez este is kitünően mulatott a közönség. Egész este nem jött ki a közönség a kaczagásból. Nyilassi Matyi hálás szerepét utolsó szaváig kiaknázta a publikum elönyére. A többi szereplök mind megállták helyöket. **K.**

---

* **Az aradi philharmónia egyesület** ma este fél 8 órakor kezdödö utolsó monstre hangversenye iránt általános érdeklö[illegible]kozik. Már az esti föpróbán az [illegible]k a legpontosabb interpretálásban [illegible] Különösen nagy hatást fog el-[illegible] Nézős Robitsek Margit urhölgy a Liszt-Arczágyar ábránddal, melyben a ritka kisebb sz[illegible]hölgy teljes müvészetét ragyog-egy fehé[illegible]ket ifj. Klein Mór czégnél, este rozott, r[illegible] rá. Sz[illegible]énztárnál lehet váltani. Hangver-[illegible] után társas vacsora, majd tánczetkezik. A müsort itt közöljük: Beethoven: V. Symphonia. Liszt: Magyar ábrándok, zongorán elöadja Robitsek Margit urhölgy, zenekarkisérettel. Mendelssohn: Ruy-Blas, nyitány, teljes zenekarral.

*

Pécskai Alajost, a fiatal nagy és szép jövöre jogositott hegedümüvészt megnyerte a filharmonikus egyesület a ma esti hangversenyen való közremüködésre.

* **Csillag Teréz** urnö a budapesti nemzeti szinház müvésznöje közbejött akadályok miatt későbbre kénytelen halasztani vendégjátékait, ez okból a müsor változást szenved. Ma páratlan bérletben szinre kerül a „Mongodi ur felsége" kitünö bohózat, vasárnap pedig páros bérletben az „Ingyenélök"-et adják. A tegnapi lapban közölt bérletugrás e szerint nem válik szükségessé és igy a mai elöadás 153. bérletszámban tartatik meg, miröl a t. bérlök e helyen is szivesen étesittetnek. — Az „Örök törvény"-re váltott jegyek déli 12 óráig visszaváltatnak, vagy a mai elöadásra becseréltetnek.

* **Primadonnánk Debreczenben.** R.-Réthy Laura kedden és szerdán játszotta a debreczenieknek A libapásztor-ban Fanchettet és A szultán czimszerepét. A debreczeni közönség zajos örömmel üdvözölte volt primadonnáját, a kinek további vendégszereplését meg kellett szakitania, mert igazgatója haza hivta. Primadonnánk nagy sikereiröl különben a Debreczeni Hirlap a következöket irja:

„Annak az elszomoritó körülménynek, hogy a szintársulat tagjai közül többen betegek és igy a müsort alig lehet egyik napról a másikra megállapitani, köszönhetjük azt, hogy R. Réthy Laurát, a mi volt primadonnánkat, habár csak mint vendéget, épen évforduló napján mult évi bucsuzásának, üdvözölhettük ismét szinpadunkon. A mikor láttuk azt a szép számu közönséget, mely szinházunkat majdnem egészen megtöltötte, önkéntelenül is jóleső sohaj kelt ajkunkon: milyen szép kép ez; milyen régen látott ilyent a mi szinházunk direktora! — Adhoc utazó primadonnája immár a bécsi „Karl-szinház"-nak, a ki szives volt néha Helénáját, Euridikéjét, Suhanczát és Serpolette-jét nálunk is bemutatni: K. Kopácsy Juliska, habár szintén mint vendég lépeget föl, egyetlen egyszer sem tudott ilyen szépen látogatott házat összetoborzani. Nem keressük ennek okát és bár R. Réthy Laura tegnapi föllépésében is élénk alkalom van arra, hogy összehasonlitásokat tehessünk Fanchette elöbbi alakitója és R. Réthy Laura között, — elhagyjuk azt és egyszerüen konstatáljuk, hogy a sok szép hang daczára mely szinházunkban e szezonban a rendes tagok ajkairól elhangzott, az R. Réthy Laura müvészi éneke, bámulatosan szép énekmodora és az az öntudatosan bájos, jellemző, müvészi játék, melyet tegnapi szerepében kifejtett, valóságos üdülés volt. Csak elönyére szolgál a darabnak, hogy egy-egy csinosabb énekszámot kissé lassubb tempóban énekelt meg, mint a hogy az meg van irva. A közönség, mely oly örömmel látta viszont kedves primadonnáját a vendégmüvésznöben, majdnem minden számát élénken megtapsolta." A Szultánrólpedig igy ir: A „Szultán". Verö György operettéjére egészen megtelt a szinház nagy és diszes közönséggel, amely a mi szivesen látott vendégünket, kedvenczünket: R. Réthy Laurát már megjelenésekor is zajos, szünni nem akaró tapsviharral fogadta. Réthy Laura Szelimje a sokszor látott operettet uj élvezetteljes varázsával aranyozta meg. Az ö mélységes szép hangja minden egyes alkalommal joggal ragadta tapsra a közönséget. Játékának és hangjának erejével valóban magasra emelte a tegnapi est müélvezetét.

* **Leszkayék Váradon.** Az elöleges szinházi jelentést Nagyváradon április 15-én adják ki. Ugyanakkor utazik át Aradról Gonda László szinházi pénztáros, bérletet gyüjteni. Az első elöadást május 1-én tartják. A nyári szezonban még Margó Zelma is Leszkay társulatával marad s csak öszre megy át Tiszaihoz Debreczenbe.

* **Paulay utódja.** A nemzeti szinház megboldogult igazgatójának utódja hir szerint E. Kovács Gyula, a kolozsvári szinház veteránü müvész-tagja lesz.

* **A „Könyves Kálmán"** magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság regénytárából ujabban két érdekes kötet jelent meg. Az egyiket Gárdonyi Géza, az Aradon is jól ismert jeles tollu humorista irta „A báró lelke" czimen, a másikat pedig Tábori Róbert, a szintén kiváló elbeszélö „A templom kulcsa" czimen. Mindkét regény rendkivül érdekes s az olvasó figyelmét végezetig lekötve tartja. A regényeket nemcsak a belső tartalom s a töméntelen, jól sikerült illusztrácziö teszi vonzóvá, hanem a külső, diszes kiállitás is, ugy, hogy a pazar aranyozással megjelenö, fehér vászonkötésü könyvek bármely könyvtárnak diszére válhatnak. Egy-egy kötet ára 1 frt 50 kr. A jóravaló vállalatot melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. A regények megrendelhetök a „Könyves Kálmán" társaságnál, Budapest, VIII. Kerepesi-ut, 19.

* **A jubiláló Tót leány.** Almássy Tihamér népszinmüve ma éri meg a századik elöadást a budapesti népszinházban. A darabot 1882. november harmadikán mutatták be és egy év alatt negyvenszer adták. Olyan szereplö, a ki valamennyi elöadásban részt vett, csak egy van: Horváth Vincze, a ki ma fogja Kospál szerepét századszor játszani. Blaha Lujza 91-szer játszotta Hankát, ugyanezt a szerepet mép Pálmai Ilka 6-szor, Hegyi Aranka pedig 3-szor.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Beszánkáztak a börtönbe.** Mihucza Blák kavnai biró és társai Zsigován Gyorgye, Mihucza Jeszenáv és Ples Tik bosszantásból vagy talán más okból, hanem folytonosan a kavnai lelkész és jegyzö fiai szánkójuk elött szánoztak és se nem hagyták öket elöre hajtani, se kitérni nem akartak. Végre a kavnai lelkész kocsisa megharagudott és hajtott elöre, hanem ezek nem akarták hagyni, miközben a szán rudja megsértette Ples Tikket. Erre a többiek leugráltak a szánról és megverték a kocsist. Nem elégedtek meg ezzel, hanem mikor beértek a faluba, a parohia elé mentek és döngetni kezdték a kaput, hogy adják ki a kocsist. A kit persze nem adtak ki. Az aradi kir. törvényszék tegnap itélkezett a jómadarak felett. Plest, ki sérülést kapott 7 napra, a többi hármat, 14—14 napi börtönre itélte a magánlak megsértése miatt.

Az egyházpolitikai viták folyama alatt az országgyülési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósitásokat közöl Budapestről érkezö bö táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY."

Lapunkból a közönség **már a kora reggeli órákban** kimeritö tudósitásokat olvashat a nagyfontosságu, óriási elvi harczról, melynél nagyobbat és jelentösebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vivott.

Az „Aradi Közlöny" csaknem egy teljes nappal megelözi távirati tudósitásaival az összes fövárosi lapokat, a melyek késö délután érkeznek Aradra, mig az „Aradi Közlöny"-böl már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdekkel s országszerte feszült kiváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek elözö nap a parlamentben történnek.

Elöfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az elöfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

TÁVIRATOK.

Kossuth állapota.

Turin, márczius 16. (Saj. tud. távirata.) Feladatott délután 4 órakor. *Kossuth* a napot nyugodtan töltötte, a hömérsék csökkent, a lélegzés nyugodt.

Turin, márczius 16. (Saját tud. táv.) A reggel kiadott bulletin szövege a következö: Az érverés kevésbbé szabálytalan, a tüdölob stagnál, a tüdögyulladás nem kroupozus, hanem hurutos.

Turin, márczius. 16. (Saj. tud. táv.) *Basso* tegnap figyelmeztette *Kossuthot*, hogy márczius tizenötödike ma van. *Kossuth* ezt felelte: »Tudom, én pedig ilyen állapotban vagyok.« Allitólag midön ma *Helffy* elmondta, hogy az egész ország imádkozik a kormányzo urért, *Kossuth* ezt felelte: »Hiába imádkozik már! Érzem, hogy végem van! Nem bizom én már semmit sem felgyógyulásomban.»

Turin, márczius 16. (Saj. tud. táv.) Ma délben az orvosok *Kossuth* állapotát nyugodtnak találták. A lélekzés rendesebb, a láz 38 fok, a tüdölob fölfelé terjed. *Kossuth* ebédre megevett egy darabka halat, kevés tojást és megivott egy pohár bort. Altalában a helyzet tetemesen javult, az orvosok is a legjobb reménynyel vannak.

A Figaró királyunkról.

Páris, márczius 16. (Saj. tud. távirata.) A Figaró, királyunk elutazása alkalmából a következöket irja: Tudjuk, hogy *Ferencz József* császár és király igen megvolt elégedve a nálunk való tartózkodással, és ezt tudatta is a franczia kormánynyal. Francziaország nagyon szerencsésnek érezheti magát, hogy ö Felsége ilyen jó benyomást vitt magával.

Kossuth magyar honossága.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. távirata.) Mint hirlik, *Onody* Géza határozati javaslatot fog benyujtani az iránt, hogy mondja ki a képviselőház, hogy *Kossuthot* magyar honosnak tekinti. *Wekerle* állitólag e fölött hosszasan értekezett *Szilágyival*, *Csákyval*, *Széllel* és *Tiszával*.

Uj főispán.

Budapest, márczius 16. (Saj. tud. táv.) Ipolyságra *Majthényi* báró azon hirrel ment, hogy *Horváth* Béla főispánná kineveztetése bevégzett tény. Ipolyságon nagy örömmel fogadták a hirt.

Zivatar mindenfelé.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Az ország külömböző vidékén ma nagy égiháboru volt. Veröczén miatta kisiklott a vonat, a gép összetört. Hevesen a villám agyonsujtott egy leányt; Esztergomban egy teherhajót sujtott a villám. A hajó beleütődött a hajóhidba s azt annyira megrongálta, hogy a közlekedést a hidon beszüntették. Miskolczon felhőszakadás, Szolnokon jégeső volt.

Az orosz sajtó és a kereskedelmi szerződés.

Budapest, márcz. 16. (Saját. tud. táv.) Pétervárról jelentik: A *német-orosz kereskedelmi szerződés* biztosan várható elfogadása alkalmából a lapok majdnem valamennyien *dicsérik* a német császár erélyes eljárását és hangsulyozzák, hogy az uj irány, mint az *európai béke biztositására* szolgáló eszköz, kezd rokonszenves alakot ölteni. Egyes lapok felhivják *Németországot*, hogy miután ő áll az uj gazdasági irány élén, a mely irányban a népek kell hogy egymáshoz közeledjenek, — inditványozza a *lefegyverzést*.

Ötven éves czég csődben.

Jászberény, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Grün Jakab 50 év óta fennálló divatárus czég 80.000 frt passivával csődbe jutott.

Zátonyra jutott hajó.

Fiume, márczius 16. (Saj. tud. távirata.) *Palmyra* angol hajó Quarneroban zátonyra jutott.

A kereskedelmi szerződés elfogadása.

Berlin, márczius 16. (Saj. tud. táv.) A birodalmi gyülés az Oroszországgal kötött kereskedelmi szerződést nagy többséggel elfogadta.

Haditörvényszék az anarchistákra.

Páris, márczius 16. (Saj. tud. táv.) *Pauvel* feleségénél házkutatást tartottak és sok lázitó iratot lefoglaltak. Hir szerint *Pauvel* társa volt *Henry* merényletének a Terminus kávéházban. A Figaro azt irja, hogy a körülmények kényszeriteni fogják a kormányt, hogy az anarchista büntettekre haditörvényszéket alkalmazzon.

A bolgár fejedelemnő állapota.

Sofia, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) A fejedelemnőt ma megoperálták, állapota kielégitő.

Orosz utlevéltörvényjavaslat.

Pétervár, márcz. 16. (Saj. tud. távirata.) Az utlevélügy ujabbi rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot illetőleg valamenynyi miniszter már beterjesztette véleményes jelentését. Valamennyien a liberális álláspontot fogadták el, és még a két legérdekeltebb miniszter, a hadügy- és a pénzügyminiszter is a birodalom belsejében a szabad mozgásnak hivei. A pénzügyminiszterium bevételeiben az uj törvény jelentékeny hiányt fog ugyan eredményezni, a parasztság gazdasági helyzete azonban kétségtelenül javulni fog általa. Az államtanács legközelebb fog foglalkozni a javaslattal.

Kitiltott orosz emigránsok.

Pétervár, márczius 16. (Saj. tud. táv.) A belügyminiszterium rendőri osztálya közzéteszi a braziliai kormány egy jegyzékét, melynek értelmében a braziliai kormány elhatározta, hogy az orosz emigránsoknak braziliai földön a kikötést meg nem engedi. Az orosz emigránsok alatt a kivándorló zsidók értendők.

Leégett szinház.

Varsó, márczius 16. (Saját tud. táv.) A császári, operett előadásokra használt, ugynevezett „kis szinház“ ma hajnalban teljesen leégett. Emberélet nem esett áldozatul.

Nihilisták elfogatása.

Moszkva, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Egy közeli faluban titkos nyomdát fedeztek fel 10000 drb forradalmi kész röpirattal. A forradalmi titkos szövetség sok tagját letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara közérdekü közleményei.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthető:

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafenntartási czélokra szükséges faragott fák szállitása tárgyában kiirt pályázati hirdetménye. Pályázati határidő április 8-ika. (1351. szám.)

= Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállittatott 1894. márcz. 1-től 15-ig 15,449 személy, bevétel 1558 frt 80 kr.— Szállittatott 1893. márcz. 1-től 15-ig 13,752 személy, bevétel 1403 frt 65 kr. Szállittatott 1894. jan. 1-től márcz 15-ig 66798 személy, bevétel 6803 frt 70 kr. Szállittatott 1893. jan. 1-től márcz. 15-ig 59,860 személy, bevétel 6192 frt 10 kr. Szállittatott 1894. márcz. 1-töl 15-ig 3331690 kilogramm teher, bevétel 1418 frt 77 kr. Szállittatott 1893. márcz. 1-töl 15-ig 2749370 kilogramm teher, bevétel 1185 frt 98 kr. Szállittatott 1894. jan. 1-töl márcz 15-ig 15910210 kilogramm teher, bevétel 6927 frt 90 kr. Szállittatott 1893. jan. 1-töl márcz. 15-ig 14146750 kilogramm teher, bevétel 6340 frt 82 kr.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi márcz. hó 15. Hizott sertésárak: 1. Magyar első rendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 50.—51. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 50.—51.— krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 53.5—54. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 51.—52. krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 49·—.50 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 49.5—50. krig. — Könnyü (pkint 220 klgr.g terjedő sulyban) 49.—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 50.—.50.5 krig. Közép (páronkint 220--260 klgr. sulyban) 50.—50.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 48.—49. krig. — Sertésletszám 1894. márcz. hó 13-án volt készlet 144,952 darab. 1894. márcz. hó 14-én felhajtatott: 1981 darab 1894. márcz. hó 14-én elszállittatott 3285 drb. 1894. márcz. 15. maradt készletben 143,648 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

— Márczius 16. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósitása. —

Budapest, márczius 16. d. u. 5 óra.

Gabona		Fajt	Irányzat	100 kilogramm frt
Tényleges forgalom	Buza	bánsági	szilárd	7.25— 7.70
		tiszavidéki	„	7.30— 7.70
		pestvidéki	„	7.25— 7.70
		fehérmegyei	„	7.25— 7.70
		bácskai	„	7.35— 7.75
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	lanyha	5.55— 5.75
	Árpa	takarmány	csend.	6.—— 6.40
		égetni való	„	6.65— 7.50
		sörfőzdei	„	7.90— 9.25
	Zab	—	szilárd	6.95— 7.40
	Tengeri	bánsági	szilárd	—.——.—
		másnemü	„	4.85— 4.95
	Káposzta-repcze		lanyha	—.——.—
	Köles	—	csend.	4.10— 4.5[illegible]
Szállitási jegyekben kötött árfolyamok	Buza	tavaszra	szilázd	7.49— 7.5[illegible]
		junius 1894	„	7.26— 7.28
		őszre	„	—.——.—
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	—.——.—
		szept-október 1893	„	4.97— 4.99
	Zab	Budapest sz. tavaszra	szilárd	—.——.—
		Budapest sz. őszre	„	7.05— 7.07
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	csend.	11.80—11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. márczius 16.

Magyar aranyjáradék 4%	118.—
Magyar koronajáradék 4%	94.90
Magyar arany 4½%	126.—
Magyar ezüst 4½%	102.25
Magyar keleti vasut 1876.	123.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtekermentesitési kötvény	98.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papirjáradék	98.—
Osztrák járadék ezüst	98.[illegible]
Osztrák járadék arany	[illegible]
Korona járadék	—.
1860-ki államsorsjegyek	146.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1029.—
Magyar hitelbank részvény	440.25
Osztrák hitelintézet részvény	366.80
Osztrák-magyar államvasut	833.25
20 frankos arany (Napoleondor)	9.88

VIZJELZÉS.

1894. évi márczius hó 16-án reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmerczén.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.	Légnyomás cztimé[illegible]
Branyicska	+ 10°	borult	+ 98	—
Soborsin	—		—	—
Radna	—		—	—
Arad	+ 10°	felhős	— 65	—
Makó	+ 12°	derült	+ 58	—
Szeged	+ 9°	ködös	+ 265	—

A + jel a 0 felotti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. márczius 16.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 153. szám. Havibérlet 13. szám.

Szombaton, 1894. évi márczius hó 17-én:

Mongodin ur felesége.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Ernest Blum és Raul Toché. Forditotta: Fenyéri Mór.

SZEMÉLYEK:

Mongodin	Rónaszéki.
Rosalie, neje	Bácsné.
Lucienne, Rosalie unokahuga	Kendy B.
Monteplat Clorinda	Kézdy J.
Fougerolles Róbert, festő	Tompa K.
Raboteau Savinnien, egyleti titkár	Szendrei M.
Berneret	Balassa J.
Francois, Mongodin inasa	Szebenyi A.
Kerületi prefét	Czakó V.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

4366/I. sz. 187.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alólirott üzletvezetősége nyilvános pályázat utján biztositani kivánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok gyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készitését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálat közben egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok-gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok a következők:

1. nyári zubbony,
2. tavaszi és őszi zubbouy,
3. téli zubbony,
4. nyári nadrág (sötétkékes, szürke v. drapp szinü posztóból.
5. tavaszi és őszi nadrág,
6. téli nadrág,
7. tavaszi és őszi felöltő,
8. téli felöltő,
9. nyári sapka,
10. nyakravaló,
11. keztyü,
12. karkötő.

Az 1—8 tétel alatt felemlitett ruha-darabok készitéséhez megkivántató felső kelmék beszerzése a m. kir. államvasutak igazgatósága biztositva lévén, tartozik azon czég, ki az alólirott tétel alatt felsorolt ruha-darabok elkészitésével megbizatni fog, a szükséges felső kelméket jelen pályázati hirdetmény kiegészitő részét képező részletes feltételekben megnevezett honi gyárban és árban beszerezni.

Ezen ruhadarabok elkészitésére és szállitására vonatkozó részletes feltételek megszerezhetők az alólirott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláirottan az ajánlattal együtt következő feliratral ellátva:

»Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészitése iránt« **1894. évi márczius hó 20. déli 12 óráig** az alólirott üzletvezetőséghez benyujtandók, vagy posta utján beküldendők, hová is bánompénzképen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 200 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban **1894. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig** beküldendő.

Az alólirott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok köztekintet nélkül az ajánlott egységárakra, szabadon választhasson és fogadhasson el.

Arad, 1894. február hóban.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

5371. sz. 1—3

Pályázati hirdetmény.

Pályafentartási fák szállitására.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének vonalain az 1894. évben még 422.151 m³ faragott puhafa szükségeltetik, melynek szállitására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Ezen anyag pontos méretei a részletes jegyzékben illetve ajánlati mintában vannak felsorolva.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb szélesség, hosszuság és vastagság határain belül az 1894. év folyamán még további 30%-ot ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhessen, miért is a nyertes szállitók megfelelő faanyagot kötelesek készletben tartani.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitüntetett egységek szerint számban és szóban teendők ki.

Az esetben, ha nem átlag árak ajánltatnak, az ajánlati minta jegyzet rovatában kitüntetett méretcsoportok szerint lesznek az ajánlati árak kitüntetendők.

Az ajánlat az egész szükségletre, vagy annak bármely részmennyiségre is szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ezen külczimmel: »Ajánlat pályafentartási fák szállitására 5371. számhoz« 1894. évi április hó 8-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyujtandók vagy posta utján beküldendők.

Bánompénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1894. évi április hó 7-ének déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyüjtőpénztárába leteendő, esetleg oda posta utján beküldendő.

A szállitás az anyagok szállitására nézve fennálló 129,381/91. sz. általános, valamint az épület és vágott pályafentartási fákra vonatkozó 136,719/92. sz. különleges feltételek alapján eszközlendők, mely feltételek a m. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a vonatkozó szállitási feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

A pontosan betartandó szállitási határidő az ajánlati mintán ki van tüntetve.

A jelen pályázat tárgyát képező faanyag a m. kir. államvasutak valamely állomására bérmentve szállitandó, ahol az minőségileg és mennyiségileg átvétetni fog. Amennyiben azonban a minőségi átvétel a termelési helyen eszközöltetnék, tartozik szállitó a minőségi átvételt teljesitő közegek napidijait és fuvarköltségeit megfizetni.

Az ajánlatban a fák termelési helye valamint az is kitüntetendő, vajjon azok usztatott vagy nem usztatott tönkökből állittattak-e elő. Minden szállitó köteles a magy. kir. államvasutak munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdijigényre nem jogositott alkalmazottai, illetőleg ezek családtagjai segélyezésére létesitett alaphoz a szállitás után érdembe hozandó összeg $^1/_{10}$%-val (100 frt után 10 kr) hozzájárulni, mely járulék a számlák kifizetése alkalmával vonatik le.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek a kitüzött határidő letelte után, vagy távirati uton tétetnek, vagy amelyekben vakarások fordulnak elő, végre olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz nem tétetett le, figyelmen kivül fognak hagyatni.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közt tekintet nélkül az árra szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállitását is átengedhessen az esetben. ha a részmennyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem záratott és végre, hogy a czél elérésére bármily más irányu intézkedést is tehessen.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot is, hogy addig, mig az ajánlatok felett döntőleg határozna, egyes ajánlattevőknél az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehessen, az illető ajánlattevők ezen megrendeléseket teljesiteni kötelesek a nélkül, hogy ebből folyólag a szállitás végleges átengedését követelhetnék.

Arad, 1894. márczius hóban.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

4314/I. sz. 136. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére czennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1894. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen naptól számitott három éven át, vagyis 1897. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában, a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon »Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére« feliratral ellátott ajánlatok lepecsételve folyó évi április hó 1-én, déli 12 óráig az alólirt üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánompénz fejében 400, azaz négyszáz o. é. forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi márcz. hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtő pénztáránál Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő, avagy nem a kitüzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1894. évi február hó.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

4314 | 1. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1894. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen naptól számitott három éven át, vagyis 1897, évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére" feliratral ellátott ajánlatok lepecsételve f. évi április hó 1-én, déli 12 óráig az alólirt üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz négyszáz o. é. forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi márczius hó 31-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő, avagy nem a kitüzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad. 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Arad szabad királyi város polgármesterétől.

79 | 894. pm. 51 9—o2

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhirré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenkint: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre $7^1/_2$%-melyből tőke törlesztésre $1^1/_2$% fordittatik. 32 évi törlesztésre 7%-amelyből tőke törlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll a kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat külömbözet megtéritése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

54/1894. 204.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló »Hertschka Mór ösztöndij alapitványból az aradi főreáliskola tanulóira nézve két hely betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyittatik.

A pályázónak igazolni kell:

a) hogy az aradi főreáliskolában tanul,

b) hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztályzattal bir,

c) hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel birnak:

1. a szegénységüket hatósági bizonyitványnyal igazoló aradvárosi szülőtlen árvák,
2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai,
3. az aradmegyei szegény szülőtlen árvák,
4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1—5 pontok szerint minősitett pályázó nem jelentkeznék, a többi pályázó közül a legkitünőbb tanulónak fog az ösztöndij vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndij 10,000 frt tőke kamatainak egy-egy hatodából áll, amely 1893. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg mindenkor a tanév befejezte után fizettetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi április hó 30. napjáig nyujtandók be.

Arad, 1894. márczius hó 1.

Salacz Gyula
kir. tanácsos polgármester.

Kitünő, jó minőségű román és műportland CZEMENTET

szállit jótállás mellett

az aradi és csanádi egyesült vasutak czement- és agyagáru-gyára.

A már 40 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle

arcztisztitó kenőcs

szeplő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forróságí persenések, orrvörösség és mindennemü **arczvirágzások** ellen; valamint a

Dr. SPITZER-féle

bőrszépitő szappan

mely az arczkenőcscsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.

Egy nagy tégely arczkenőcs ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak KRAJCSOVICS által Vukovár on készitett enőcs a valódi. 151 2—12

Minden tégelyen Krajcsovics a készitő arczképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-utcza 12. Török J. gyógyszertára.

Kapható Török József budapesti gyógyszerész különlegességi föraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz" czimzett gyógyszertárában **Aradon**, Asztalos Sándor-utcza 1. sz.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolczon.

84 | III. sz. 62 2—*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legenye-mihalyi állomásán az 1894-ik évi julius hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számitott három évi időtartamra leendő bérlete iránt azaz 1897. évi junius hó 30-ik napjaig ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legenye-mihályi állomásán levő vendéglő üzletére 84. számhoz" felirattal ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-ső napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta utján térti vevény mellett — nyujtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Miskolczon 1894. évi ápril hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választhasson,

Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletezetőség.

Az aradi járás főszolgabirájától.

1254 | 894. sz. 330 1—3

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye aradi járásba kebelezett Zsigmondház nagyközségben lemondás folytán megüresedett **községi jegyzői állás** Zsigmondház községházánál **folyó évi ápril hó 4-én d. e. 10 órakor** megejtendő rendes választás utján fog betöltetni.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ának megfelelőleg felszerelve hozzám folyó évi ápril hó 3-ig annyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1894. évi márczius hó 12-én.

Ortutay Gyula,
főszolgabiró.

258 | 1894. gazd. sz. 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az uj-telepitvényi, valamint a Gája külvárosban levő községi iskolának egy-egy tanteremmel való kibővitésével kapcsolatos összes munkáknak elvállalása iránt folyó évi április hó 2-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár az uj-telepitvényi épitkezésre nézve 2593 frt 63 kr, a gájai épitkezésre nézve 2788 frt 37 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, költségvetések és tervek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi márczius hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lőcs Rezső
aljegyző.

M. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

47158/93. sz. 99. 1—

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai mentén levő szolgálati órák (a vonatkisérő és mozdonyszemélyzet zsebóráinak kivételével) jókarban tartását, javitását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. deczember 31-ig terjedő időre verseny utján átengedni szándékozván, felhivjuk a vállalkozni szándékozó és iparengedélylyel biró órásokat, hogy kellőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendők f. évi ápril hó 20-ának déli 12 órájáig I. szakosztályunkhoz (Zágráb, Trenkova-utcza 12. szám, I. emelet) benyujtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent emlitett két vonalcsoport egyikére is tehetők, ugymint a magyar vonalcsoportot alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilas-szegzárdi, zákány-dombovár-báttaszéki, somogyszobbbarcsi, barcs-pécs-üszögi, üszög-villányi, hidegkut-gyönktamás-miklósvári, somogyszobb-balaton-szt.-györgyi vonalakra, Budapest-Kelenföld, Üszög, Áta, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt.-György állomások kivételével, valamint a horvát vonalcsoportot alkotó zák[illegible] fiumei, sziszek-bródi, sunya-doberlini, zap[illegible] csáktornyai, zabok-kiteplitz-krapinai és vas[illegible] goluboveczi vonalakra Doberlin, Bród és [illegible] resic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletveze[illegible] pályafentartási és épitési osztályában, továbbá osztálymérnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágráb, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

2008 | 894. kh. sz. 129 1 | 3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a kövezett s asphaltjárdákat a háztulajdonosok naponta le nem sepretik, minek folytán a járdák száraz időben szenynyesek s esős időben igen sárosak.

Miután a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében a járdák tisztántartásáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni, figyelmeztetnek, hogy kik ezen szabályrendelet ellen vétnek, az idézett szabályrendelet 9. §-a értelmében fognak megbünt[illegible]

Arad, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

4165/I.—894. 185

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak rákos-ujszászi, hatvan-szolnoki, ujszász-jászapáti, szolnok-czeglédi, szolnok-csabai, szajol-püspökladányi, pusztatenyő-szentes-hm.-vásárhelyi, mezőtur-szarvas-mezőhegyesi, mezőtur-turkevei és békésföldvár-békési vonalain, nemkülönben a szolnoki forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak folyó évi május hó 1-től számitott három éven át jó karban tartása, javitása és szabályozása iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivjuk tehát a pályázni kivánó és iparengedélylyel biró órásokat, hogy 50 kros bélyeggel és a boritékon „Ajánlat a pályaórák jókarban tartása, javitása és szabályozása iránt" felirattal ellátott zárt ajánlataikat folyó évi ápril hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályánál nyujtsák be.

Bánompénz fejében 50 azaz ötven forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. é. márczius hó 31-ének déli 12 órájáig alulirt üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

A fenti feltételektől eltérő, vagy nem a kitüzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A szerződési feltételek alólirt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kivánatra postán megküldetnek; feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Aradon, 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság" könyvnyomdájában.

1894. TAVASZ. 1894.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 19. SZÁM.

Szabott árak.

Alapittatott 1845-ben

RAKTÁRAK:

Bécs, Mariahilferstrasse 35. szám. | Bécs, Kärnthnerstrasse 31. szám.

Szabott árak.

Arad. Nagyvárad.
Debreczen. Temesvár.
Ujvidék. Fiume.
Nisch. Laibach.
Merán.

Eszék. Pancsova.
Zágráb. Belgrád.
Szofia. Szerajevo.
Becskerek. Szilisztria.
Trieszt.

Szabott árak.

Alapittatott 1875. **Kizárólagos** Alapittatott 1875.

női confectio-raktár.

Nagy választék

minden e szakmába vágó czikkekben

lehető jutányos árakon.

STERN M. A.

ARAD,

Andrássy-tér 9-ik szám.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság" könyvnyomdájában.

1894. TAVASZ. 1894.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 19. SZÁM.

Szabott árak.

Alapittatott 1845-ben

RAKTÁRAK:

Bécs, Mariahilferstrasse 35. szám. | **Bécs, Kärnthnerstrasse 31. szám.**

Szabott árak.

Arad. Nagyvárad. Eszék. Pancsova.
Debreczen. Temesvár. Zágráb. Belgrád.
Ujvidék. Fiume. Szofia. Szerajevo.
Nisch. Laibach. Becskerek. Szilisztria.
Merán. Trieszt.

Szabott árak.

Alapittatott 1875. **Kizárólagos** Alapittatott 1875.

női confectio-raktár.

Nagy választék

minden e szakmába vágó czikkekben

lehető jutányos árakon.

STERN M. A.

ARAD,

Andrássy-tér 9-ik szám.

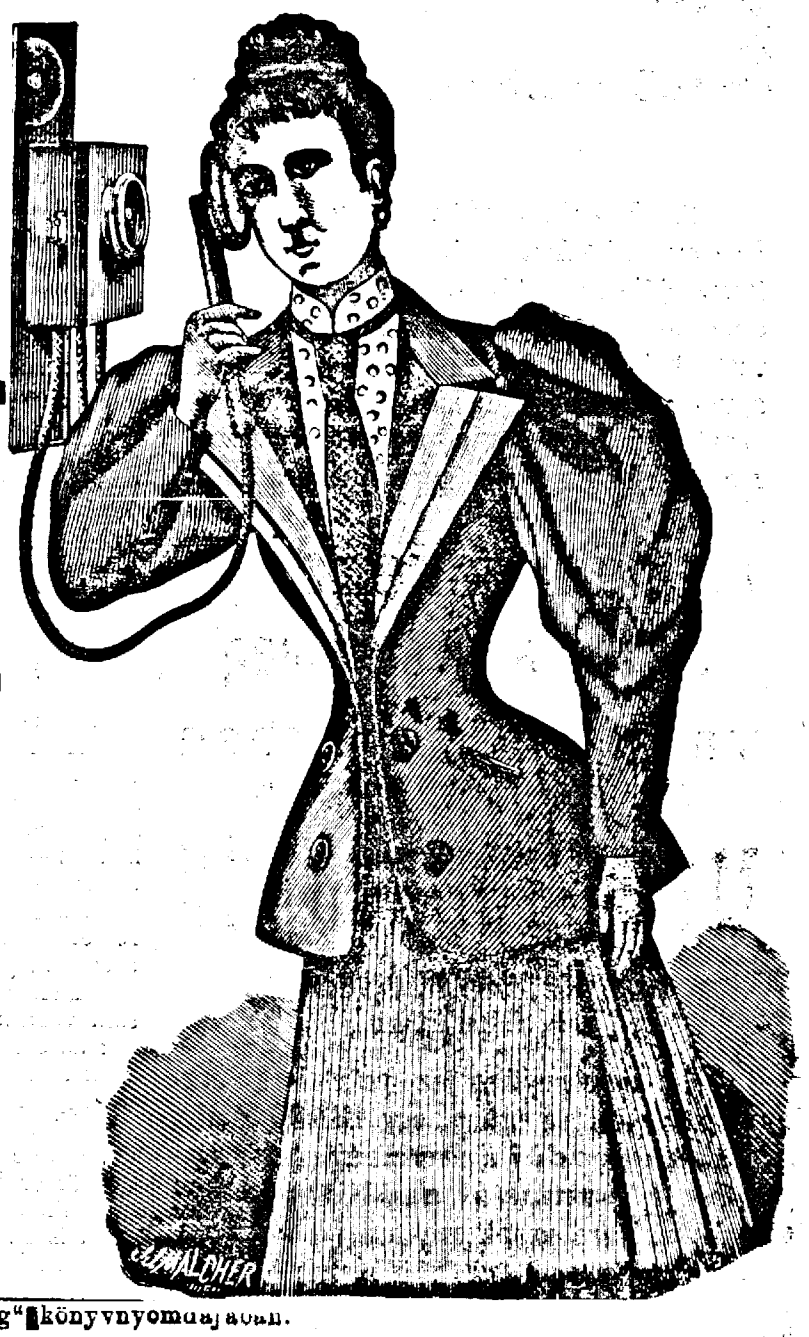

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság" könyvnyomdajában.